

อำนาจของพนักงานอัยการ เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

นายสัตยา อรุณธาวี

005369

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

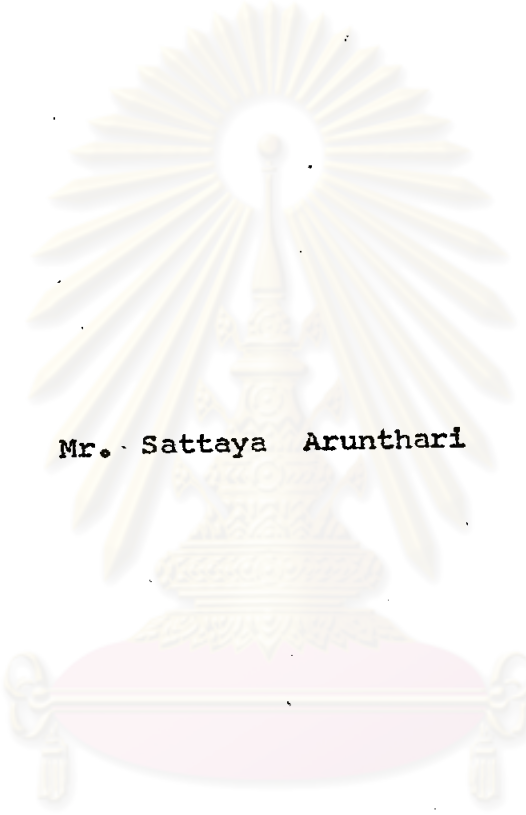
แผนกวิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

POWERS OF INVESTIGATION AND INQUIRY OF PUBLIC PROSECUTOR

IN CRIMINAL CASES

Mr. Sattaya Arunthari

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

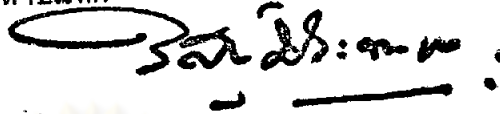
Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

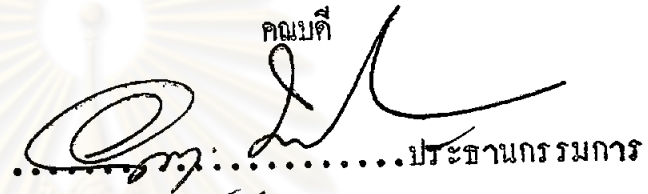
1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
คณบดี
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ประเทือง กীরติบุตร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อมร จันทรสุมรินทร์)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์ ประเทือง กীরติบุตร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจของพนักงานอัยการ เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

โดย

นายสัตยา อรุณขารี

แผนกวิชา

นิติศาสตร์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อำนาจของพนักงานอัยการที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา

ชื่อ

นายสศตยา อรุณขารี แผนกวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา

2520

บทคัดย่อ

ปัญหาที่ว่าจะให้ใครเป็นผู้ทำการสอบสวนคดีอาญานั้น เป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลหลายยุคหลายสมัยพยายามที่จะแก้ไขและหิบบกขึ้นมาพิจารณากันเป็นหลายความเห็น บางฝ่ายเห็นว่าควรให้ตำรวจเป็นผู้ทำการสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว เช่นในปัจจุบันเป็นการเหมาะสมดี บางฝ่ายเห็นว่าควรให้พนักงานฝ่ายปกครองเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนแต่ฝ่ายเดียว บางฝ่ายเห็นว่าควรให้ทั้งตำรวจและพนักงานฝ่ายปกครองดำเนินการร่วมกัน โดยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหัวหน้า บางฝ่ายเห็นว่าควรตั้งกรมสอบสวนขึ้นทำหน้าที่สอบสวนโดยเฉพาะ และบางฝ่ายเห็นว่าควรให้พนักงานอัยการเข้ามีส่วนร่วมในการสอบสวนด้วย

ถ้าเราจะพิจารณาปัญหานี้ให้ถ่องแท้แล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะทำการสอบสวนนั้น ไม่ได้มีความสำคัญมากไปกว่าอำนาจที่ให้แกผู้ทำการสอบสวนเลย โดยเหตุที่ปัจจุบันเราให้อำนาจแกผู้ทำการสอบสวนอย่างกว้างขวาง นับตั้งแต่มีการกระทำผิดเกิดขึ้นจนถึงมีความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง เมื่อเป็นเช่นนี้บทบาทของผู้ทำการสอบสวนจึงมีความสำคัญมาก แต่ถ้าจะดูกฎหมายในอารยประเทศแล้วจะเห็นว่า เขามีได้ให้อำนาจผู้ทำการสอบสวนมากเหมือนกับประเทศเราเลย โดยแต่ละประเทศมักจะกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจและหน้าที่ทำการรวบรวมพยานหลักฐานในคดีในความควบคุมของพนักงานอัยการทั้งสิ้น โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ เพราะต่างก็เห็นว่าถ้าให้อำนาจแกผู้ทำการสอบสวนเป็นทั้งผู้ทำการรวบรวมพยานหลักฐานและให้ความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง ในพยานหลักฐานที่ได้ไปแต่ฝ่ายเดียวแล้ว มักจะมีแนวโน้มให้เป็นที่สงสัยได้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายเดียวจะให้ความยุติธรรมไม่เพียงพอ เมื่อสามารถแก้ไขกฎหมายให้พนักงานอัยการได้เข้ามาควบคุมหรือเป็นศูนย์กลางในการสอบสวนให้เหมาะสมแล้วก็จะสามารถแก้แนวโน้ม

แห่งความสงสัยนี้ได้ และปัญหาที่ว่าใครควรจะเป็นผู้ทำการสอบสวนก็ไม่ใช่ปัญหาที่สำคัญอีกต่อไป

การวิจัยนี้จึงมุ่งประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้ากฎหมายต่างประเทศเฉพาะที่สำคัญ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยให้เห็นถึงความแตกต่างของการให้พนักงานอัยการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนคดีอาญา อันจะเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงระบอบการสอบสวนของประเทศไทยเราให้สามารถให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และสามารถเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพื่อความสงบสุขของประชาชนมากที่สุด

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Subject Powers of investigation and inquiry of
 public prosecutor in criminal cases

Name Mr. Sattaya Arunthari Department of Law

Academic Year 1977

ABSTRACT

The question who will investigate a criminal case is an important question which the government for several occasions have tried to solve and take up for consideration. There are many opinions, some think that it is suitable for only police to investigate a case, some think that only administrative officials should have the authority of investigation. Concurrently some have the idea that investigation should be carried out by the co-operation of the said government officials, headed by police or administrative officials. However, some have thought a department of investigation should be set up to do the work of investigation in particular. And some have the opinion that public prosecutors should have a part in investigation.

If the question is considered thoroughly, investigators personally are not more important than the authority given to them. For the investigators at present are given extensive authority since there has been some shortcomings and it is or it is not brought to court. In this way the role of investigators is very important. However, according to the laws in developed

countries, investigators are not given much authority like those in our country. Each country is likely to give the investigators the authority and the duty to collect evidence, especially in a serious case, under the control of the public prosecutors. Because it is of the opinion that if the authority to collect the evidence and decide whether a case should be brought to court or not is given to the investigators only, there would be a tendency to feel that adequate justice cannot be allocated by only government officers. When the law is revised properly the public prosecutors can control or act as a drag upon the investigation, the tendency of suspicion will be resolved; and there will be no problem about who should investigate a case.

This research is aimed at perusing some important foreign laws for comparison with Thai laws, so that the difference of allowing public prosecutors to intervene in the investigation of a criminal case can be distinguished. This will be a direction to improve the system of the investigation of Thailand in order to be able to attain justice, and to punish the offenders for the peace of the country.

คำนำ

ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอำนาจการสอบสวนควรอยู่กับพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายใดนั้น
กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่รัฐบาลในปัจจุบันให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการให้พนักงาน
อัยการเข้ามีส่วนร่วมในการสอบสวนก็เป็นแนวนโยบายของรัฐบาลชุดนี้ด้วย ผู้เขียนมี
ความสนใจในปัญหานี้เป็นอย่างยิ่ง และได้เรียนปรึกษาท่านอาจารย์ประเทือง กীরติบุตร
พร้อมกับตั้งหัวข้อว่า "อำนาจของพนักงานอัยการเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา" และได้
รับความเห็นชอบ โดยท่านอาจารย์ประเทือง กীরติบุตร ก็ได้ให้ความช่วยเหลืออนุเคราะห์
แก่ผู้เขียนในการแนะนำการศึกษาค้นคว้าหนังสือ ตลอดจนแนะแนววิธีการเขียนวิทยานิพนธ์
การตรวจแก้ไข จนเป็นวิทยานิพนธ์ขึ้นได้ ซึ่งผู้เขียนใคร่จะขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่
นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. อมร จันทรมบูรณ์ ที่ท่านให้ความ
กรุณาตรวจ แนะนำ แก้ไข และเป็นกรรมการผู้ตรวจวิทยานิพนธ์นี้ด้วยท่านหนึ่ง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนาวิน
คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ที่ได้
กรุณาสนับสนุนให้โครงร่างวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนก็ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์ห้องสมุดกรมอัยการและเจ้าหน้าที่
ทุกท่านที่ให้ความกรุณาแก่ผู้เขียนในการค้นคว้าหนังสือเป็นอย่างดียิ่ง อีกทั้งขอขอบพระคุณ
ทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนมาด้วยดีตั้งแต่เริ่มศึกษาค้นคว้า ตลอดจนมาจนถึง
วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

สตียา อรุณชาวี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
คำนำ	๘
.....	
.....	
บทนำ	1
๑. ศคคืออาญา กับหน้าที่ของรัฐ	1
๒. ผู้ที่รัฐมอบอำนาจและหน้าที่ให้ เกี่ยวข้องกับศคคืออาญา	1
3. ความหมายของหัวข้อที่ทำการวิจัย	2
4. ลำดับการวิจัยและค้นคว้า	2
บทที่	
๑. การดำเนินการสอบสวนและฟ้องร้องในประวัติศาสตร์ไทย	4
1. สมัยโบราณ	4
2. สมัยอยุธยา	4
3. สมัยรัตนโกสินทร์	5
2. การสอบสวนศคคืออาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	13
1. ความหมาย	13
2. การสอบสวนเกี่ยวกับการฟ้องคดีอย่างไร	14
๓. ผู้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนศคคืออาญา	16
3.1 ใครคือพนักงานสอบสวน	16
๓.2 ใครคือพนักงานอัยการ	17
4. อำนาจในระหว่างสอบสวน	22

4.1	อำนาจในการออกหมายเรียกหรือเรียก	23
4.2	อำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหา	23
4.3	อำนาจในการปล่อยตัวผู้ต้องหา	28
3.	อำนาจของพนักงานอัยการที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา	35
1.	อำนาจของพนักงานอัยการในฐานะเป็นพนักงานสอบสวน	35
2.	อำนาจของพนักงานอัยการในระหว่างการพิจารณาสำนวนการสอบสวนก่อนสั่งคดี	36
3.	อำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งคดี	37
4.	อำนาจของพนักงานอัยการที่เข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพและการสั่งคดีวิสามัญฆาตกรรม	41
4.	การสอบสวนคดีอาญาในอารยประเทศ	44
1.	ประเทศอังกฤษ	45
2.	ประเทศฝรั่งเศส	58
3.	ประเทศสหรัฐอเมริกา	88
4.	ประเทศสกอตแลนด์	100
5.	ประเทศญี่ปุ่น	104
	ยทสรุปและขอเสนอแนะ	110
	บรรณานุกรม	136
	ประวัติการศึกษา	141

บทนำ

1. คดีอาญากับหน้าที่ของรัฐ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า คดีอาญานั้น เป็นคดีที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของบุคคลผู้ถูกกล่าวหาโดยตรง และเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชนส่วนรวมด้วย ดังนั้นเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นหรือมีผู้กล่าวหาว่าบุคคลใดกระทำความผิด จึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ได้ผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้อัยการและพิพากษาลงโทษ ในการนี้รัฐจะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวังประการหนึ่ง เพื่อให้ไม่ให้เกิดการกล่าวหาบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่เขาไม่ได้กระทำความผิด และเพื่อไม่ให้ผู้ที่กระทำความผิดหลุดพ้นจากการได้รับโทษทัณฑ์เมื่อถึงขั้นพิจารณาพยานหลักฐานในศาลอีกประการหนึ่ง ภัยเหตุดังกล่าวในทุกประเทศจึงได้บัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกล่าวหาและดำเนินคดีไว้อย่างรัดกุมตามแต่ประเทศนั้น ๆ จะเห็นว่า เป็นวิธีการที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาพร้อมไปกับการปราบปรามอาชญากรรมนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องร้องต่อศาลเพื่อลงโทษให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชนของเขามากที่สุด

สำหรับประเทศไทยเรานั้นก็มีบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

2. ผู้ที่รัฐมอบอำนาจและหน้าที่ให้เกี่ยวข้องกับคดีอาญา โดยตรงได้แก่ ตำรวจ อัยการและศาล ซึ่งจะมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวข้องกันมากน้อยตามแต่ที่บัญญัติกฎหมายของแต่ละประเทศจะเห็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม หน้าที่หลักของตำรวจจะได้แก่ ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา ตำรวจจึงเกี่ยวข้องกับคดีอาญาในขั้นเริ่มต้น กล่าวคือเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ตำรวจมักจะใกล้ชิดเหตุการณ์ ทำการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นในเบื้องต้น ส่วนอัยการมีหน้าที่หลักคือควบคุมการดำเนินการฟ้องร้องคดีต่อศาล จึงดำเนินงานต่อจากตำรวจ สำหรับศาลนั้นคงไม่ต้องกล่าวถึงเพราะเป็นที่เข้าใจกันดีว่ามีหน้าที่หลักอย่างไร

เมื่อหน้าที่หลักของอัยการและตำรวจเป็นดังนี้ อำนาจหน้าที่ของอัยการจึงเกี่ยวข้องกับของตำรวจโดยใกล้ชิด กล่าวคือ อัยการจะฟ้องร้องผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้

ก็คือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดอาญาจริงในเมืองต้น และหลักฐานนั้นเพียงพอที่จะพิสูจน์ให้ศาลเชื่อว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดอันสมควรที่ศาลจะพิจารณาคดีพิพากษาลงโทษอีกด้วย ซึ่งหลักการที่ว่านี้จะได้มาจากกรรมวิธีดำเนินการร่วมกันระหว่างอัยการกับตำรวจ บางประเทศก็ให้อัยการมีอำนาจควบคุมตำรวจในการค้นคว้าหาหลักฐาน และบางประเทศก็ให้ตำรวจเป็นผู้ค้นคว้าหาหลักฐานแต่ฝ่ายเดียว แล้วส่งให้อัยการพิจารณาคดีว่าเพียงพอจะฟ้องหรือยัง เช่นในประเทศไทย แต่ไม่ว่าจะเป็นแบบใดจะเห็นได้ว่าอัยการจะต้องมีอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวพันกับการค้นคว้าหาหลักฐานเสมอ ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะอัยการเป็นผู้นำหลักฐานที่ได้นั้นแสดงต่อศาล เพื่อที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาต่อศาล จึงจำเป็นต้องมีอำนาจและหน้าที่พิจารณาหลักฐานที่ค้นคว้ามาได้ว่าเพียงพอที่จะกล่าวหาฟ้องร้องบุคคลใดต่อศาลหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพออัยการก็อาจไม่ฟ้องคดีต่อศาล หรือสั่งระงับคดีนั้นเสียได้

การค้นคว้าหาหลักฐานดังที่วามนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เรียกว่า การสอบสวน ซึ่งหมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอันเพื่อจะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ ส่วนการสืบสวนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวน

3. ความหมายของหัวข้อที่ทำการวิจัย "อำนาจของอัยการที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา" จึงหมายถึงอำนาจใด ๆ ของอัยการในอันที่จะให้ได้พยานหลักฐานจากการสอบสวนมาพิจารณาจนถึงสั่งฟ้อง สั่งไม่ฟ้อง หรือสั่งระงับคดี

4. ลำดับการวิจัยและค้นคว้า ในการวิจัยและค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้จะเรียงลำดับดังนี้

1. การดำเนินการสอบสวนและฟ้องร้องในประวัติศาสตร์ไทย
2. การสอบสวนคดีตาม ป.วิอาญา
3. อำนาจของพนักงานอัยการที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีตาม ป.วิอาญา
4. การสอบสวนคดีอาญาในอารยประเทศ
5. ประเทศอังกฤษ

6. ประเทศฝรั่งเศส
7. ประเทศสหรัฐอเมริกา
8. ประเทศกอตแลนด์
9. ประเทศญี่ปุ่น และ
10. สรูปและขอเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย